

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha a soudců JUDr. Jitky Hroudové a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila ve věci

žalobkyně: **O. D.**, narozená X, státní příslušnost Ukrajina
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobkyni dne 22. 10. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0435823/DO-2025,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 22. 10. 2025 žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením její žádosti o dočasnou ochranu.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. P.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci a žalobní argumentace

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhá určení, že zásah žalovaného, který dne 22. 10. 2025 žalobkyni vrátil její žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „zákon č. 65/2022 Sb.“ nebo „lex Ukrajina“), byl nezákonný. Současně požádala, aby soud přikázal žalovanému, aby obnovil stav před vrácením této žádosti. V žalobě uznala, že získala dočasnou ochranu v Polsku, která jí ale již zanikla.
2. Žalovaný vyhodnotil žádost jako nepřijatelnou, neboť žalobkyně dříve získala dočasnou ochranu v Polsku, a současně bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina.
3. Podle žalobkyně je nové ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) v rozporu s unijním právem a nelze jej proto aplikovat. Žalobkyně má za to, že toto nové ustanovení, jež má dle zákonodárce reagovat na nyní již konstantní judikaturu správních soudů stran rozporu § 5 odst. 1 písm. c) a d) v unijním právem je s unijním právem taktéž v rozporu. Rozsáhle přitom odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) a zdejšího soudu (např. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 - všechna citovaná soudní rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Dle žalobkyně ze Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), neplyne, že by státy měly mít možnost zasílat Evropské komisi oznámení o hrozícím vyčerpání kapacit a že by pak bez dalšího mohly žádosti o dočasnou ochranu odmítat. Směrnice tak nepředpokládá přístup, který zvolila ČR, reakce na případné vyčerpání kapacit má vzejít ze strany orgánů Unie. Oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina je tak dle žalobkyně bez právního významu. Současně poukázala na to, že se členské státy dohodly na neuplatňování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Unijní právo tak dle žalobkyně neomezuje druhotné pohyby držitelů dočasné ochrany.
4. Žalobkyně v rámci žaloby podala také návrh na vydání předběžného opatření, na jehož základě by byla legálně strpěna na území České republiky po dobu vedení soudního řízení před zdejším soudem. Tomuto návrhu soud vyhověl usnesením ze dne 4. 12. 2025, č. j. 11 A 162/2025-13.

2. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že žalobkyně sama v žádosti o dočasnou ochranu připustila, že získala dočasnou ochranu v Polsku. Proto žádost vyhodnotil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Nadto žalobkyně podala žádost poté, co žalovaný učinil prohlášení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina. Nový důvod nepřijatelnosti žádosti podle písm. f) není v rozporu s právem EU. K tomu žalovaný zopakoval mj. ty samé argumenty, které již mnohokrát přednesl v jiných řízeních před zdejším soudem (např. v nedávné době v řízení pod sp. zn. 18 A 38/2025, 18 A 61/2025 či 11 A 97/2025), jimiž zpochybňoval judikaturu, která dospěla k nezákonnosti jeho postupů podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Závěrem žalovaný odkázal také na nové recitály Prováděcího rozhodnutí Rady, které mají podpořit jeho právní názor.

3. Posouzení věci soudem

6. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
7. Ve věci samé rozhodl soud bez nařízení jednání, žalovaný s tím výslovně souhlasil, žalobkyně s tímto postupem vyjádřila konkludentní souhlas, když na výzvu soudu ve stanovené lhůtě nereagovala [§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Soud sám neshledal potřebu ve věci nařídit jednání, neboť o skutkových okolnostech věci, jež byly podloženy i listinnými podklady obou stran, nebylo mezi účastníky řízení sporu. Vzhledem k tomu, že posouzení důvodnosti žaloby závisí na vyřešení ryze právní otázky, vzal soud shodná tvrzení účastníků za svá skutková zjištění (§ 120 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s § 64 s. ř. s.).
8. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož Soudní dvůr EU (dále též „SDEU“) ve věci *Krasiliva* dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. V kontextu řečeného je tudíž § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, soud proto soudní výlukou dle uvedeného ustanovení neaplikoval.
9. Městský soud přitom vycházel i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, ve kterém NSS rovněž shledal, že „výlučka ze soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. není slučitelná s právem EU, neboť osobám požívajícím dočasnou ochranu toto právo nepřipustně odepírá. Nelze ji proto aplikovat. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu ministerstvem z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. tudíž lze přezkoumat.“ (bod 25). Stejného názoru je také další judikatura (např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 14. 3. 2024, č. j. 62 A 14/2024-37, či usnesení NSS ze dne 30. 11. 2023, č. j. 8 Azs 93/2023-37, rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2022-79, či rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 5. 2023, č. j. 55 A 6/2023-44).
10. Mezi stranami není sporné, že žalobkyně v minulosti po vypuknutí ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny požívala dočasnou ochranu v Polsku. Žalovaný k tomuto dodal, že žalobkyně sama neví, zda jí tamní dočasná ochrana skončila.
11. Žalobkyně se domáhá ochrany před nezákonným zásahem. Dle § 82 s. ř. s. se *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
12. Citované ustanovení vymezuje podmínky, které musí být nezbytně splněny k tomu, aby mohl soud vyslovit nezákonnost zásahu a žalobkyni poskytnout ochranu před nezákonným zásahem. Žalobkyně musí být přímo (1. podmínka) zkrácena na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti ní nebo v jeho důsledku bylo proti ní přímo zasaženo (5. podmínka). Tyto podmínky musí být splněny kumulativně. Není-li, byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobkyni ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).

13. Soud přitom musí nejprve zkoumat splnění čtvrté podmínky, neboť neexistence zásahu vede k nepřijatelnosti žaloby (rozsudky NSS ze dne 19. 9. 2007, č. j. 9 Aps 1/2007-68, č. 1382/2007 Sb. NSS, a ze dne 18. 12. 2019, č. j. 6 As 167/2019-36, č. 3973/2020 Sb. NSS). Následně musí zkoumat včasnost žaloby a posoudit, zda došlo v posuzovaném případě k přímému zkrácení práv žalobkyně, a zda byl zásah zaměřen přímo proti žalobkyni, tj. zda byl zásah dostatečně individualizován. Teprve v případě splnění všech těchto podmínek se soud může zabývat žalobou věcně a posoudit, zda byl namítaný zásah nezákonný či nikoliv.
14. Soud se s ohledem na uvedené nejprve zabýval splněním podmínek řízení a poté nezákonností samotného zásahu.

Podmínky řízení

15. Žalobkyně spatřuje nezákonný zásah v tom, že jí její žádost o udělení dočasné ochrany žalovaný vrátil jako nepřijatelnou. Vrácení žádosti směřuje přímo proti žalobkyni a vyústilo v neudělení dočasné ochrany, o niž žádala. Přitom nejde o rozhodnutí podle § 65 s. ř. s., ale o faktický úkon bez formalizovaného procesu spojený s vyznačením důvodu nepřijatelnosti přímo v žádosti a vrácením formuláře žadateli. Z judikatury vyplývá, že vrácení žádosti pro nepřijatelnost může být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 26. 7. 2017, č. j. 6 Azs 236/2016-38, a ve věcech dočasné ochrany judikatura citovaná výše v odůvodnění tohoto rozsudku).
16. Žaloba je též přípustná a včasná. Žalobkyně nemá k dispozici žádný jiný právní prostředek ochrany (§ 85 s. ř. s.) a žalobu podala v subjektivní dvouměsíční lhůtě od dne, kdy ji žalovaný žádost jako nepřijatelnou vrátil (§ 84 odst. 1 s. ř. s.).
17. Vzhledem ke splnění podmínek řízení se soud dále věnoval důvodnosti samotné žaloby.

Důvodnost žaloby

18. Žaloba je důvodná.
19. Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex⁵⁾ v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.*
20. Podle § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb. *ministerstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z bromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.*
21. Soud nejprve uvádí, že nepřijatelností žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb., se správní soudy již opakovaně zabývaly ve skutkově obdobných případech, přičemž dospěly k závěru, že zákon je v ustanoveních o nepřijatelnosti žádosti v rozporu s unijním právem. Otázku souladu důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb., již jednoznačně zodpověděl rozsudek Soudního dvora ve věci C-753/23. Problém nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. však zůstal i po rozsudku Soudního dvora bez jednoznačného řešení. To poskytl až rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42. Kasační soud v něm dovodil, že i § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. právu EU odporuje, a tedy ho není možné aplikovat. Český zákonodárce totiž vytvořil nové důvody pro nepřijatelnost

- žádosti nad rámec směrnice o dočasné ochraně (viz rozsudky NSS ze dne 30. 4. 2025, č. j. 8 Azs 249/2023-47, NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, rozsudky zdejšího soudu ze dne 28. 6. 2024, č. j. 18 A 30/2024-32, ze dne 18. 7. 2024, č. j. 18 A 31/2024-28, nebo rozsudky Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 6. 2023, č. j. 55 A 12/2023-95, a ze dne 27. 6. 2023, č. j. 57 A 20/2023-66, či rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 21. 12. 2023, č. j. 30 A 70/2023-40, ze dne 31. 8. 2023, č. j. 41 Az 28/2023-42, nebo ze dne 14. 3. 2024, č. j. 62 A 14/2024-37).
22. S výše uvedeným závěrem zdejší soud souhlasí. Považuje proto za nadbytečné danou argumentaci v úplnosti opakovat. Závěry soudu v dotčených věcech jsou nyní již konzistentní, a proto je zcela jisté není možné označit za překvapivé.
23. V nyní projednávané věci byla žalobkyni žádost o dočasnou ochranu vrácena, neboť dříve získala dočasnou ochranu v Polsku, a současně bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina. Klíčovou je tedy otázka, zda žalovaný použil institut nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina v rozporu s právem EU, či nikoli.
24. I přesto, že je tento důvod vcelku nový, existuje již judikatura, dle níž je také § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina v rozporu s právem Evropské unie. K tomu soud odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. 10. 2025, č. j. 41 A 22/2025-24, a na rozsudky zdejšího soudu ze dne 21. 10., č. j. 17 A 123/2025-26 či ze dne 10. 11. 2025, č. j. 18 A 102/2025-21. Z rozsudku 18. senátu zdejšího soudu se přitom podává, že “[p]rvní část § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina představuje pouze reformulované a navzájem sloučené podmínky nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. (bod 14).“.
25. Směrnice o dočasné ochraně zavádí minimální standardy pro poskytování dočasné ochrany (čl. 1 směrnice), přičemž z podstaty těchto norem vyplývá pravomoc členských států zavádět nebo udržovat příznivější opatření pro osoby požívající dočasnou ochranu (body 8, 12 a čl. 3 odst. 5 této směrnice). Tato úprava je projevem tzv. minimální harmonizace. Členské státy jsou povinny zajistit osobám požívajícím dočasnou ochranu minimální standard vymezený směrnicí o dočasné ochraně. Členské státy navíc mohou těmto osobám poskytnout i podmínky příznivější. Z toho *a contrario* vyplývá, že členské státy nejsou oprávněny stanovit osobám požívajícím dočasnou ochranu podmínky, které by byly méně příznivé než ty, jež vymezuje směrnice o dočasné ochraně (rozsudek NSS ze dne 5. 9. 2024, č. j. 2 Azs 111/2024-29, bod 25).
26. Důvodem nepřijatelnosti žádosti žalobkyně nemohlo být to, že o dočasnou ochranu již dříve požádala v jiném členském státě, a dokonce jí byla v Polsku udělena. Městský soud dospěl při zohlednění výkladových vodítek obsažených v rozsudku Soudního dvora ve věci C-753/23, znění, systematiky a smyslu směrnice o dočasné ochraně a specifického režimu Prováděcího rozhodnutí, k závěru, že státní příslušníci Ukrajiny, jimž byla v EU přiznána dočasná ochrana, mají právo na přemístění svého pobytu do jiného členského státu (rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2024-42, bod 47). Lze připustit, že obecně směrnice o dočasné ochraně takové právo nezakládá. V posuzované věci je však nezbytné ji interpretovat v kontextu Prováděcího rozhodnutí.
27. Žalovaný je toho názoru, že směrnice o dočasné ochraně neupravuje souběžné žádosti o dočasnou ochranu v několika členských státech, a proto tuto otázku ponechává na vnitrostátní úpravě členských států. Takový zjednodušující výklad však není na místě. Žalovaný při svých úvahách opomíjí, že směrnice zapovídá, aby národní úprava postavení cizince zhoršila.

28. Městský soud se ztotožnil s názorem NSS, jenž seznal, že „*státní příslušníci Ukrajiny, jimž byla v Unii přiznána dočasná ochrana, mají právo na přemístění svého pobytu do jiného členského státu. Česká právní úprava nepřijatelnosti žádosti o poskytnutí dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. právu EU odporuje.*“ (rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, bod 47). Stejně tak je v rozporu s unijní úpravou také ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb., jak již soudy opakovaně uvedly.
29. NSS uzavřel, že pokud mají státní příslušníci Ukrajiny, kteří jsou držiteli dočasné ochrany podle Prováděcího rozhodnutí, právo zvolit si hostitelský členský stát a současně se vůči nim neuplatní čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, nelze dospět k jinému závěru, než že mají v průběhu trvání dočasné ochrany rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné, jimi zvolené členské země. Za tím účelem jim musí být vydáno pobytové oprávnění. V opačném případě by vyloučení aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně ztrácelo význam (rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2024-42, bod 61). Soudní dvůr státům umožňuje vést řízení s pozitivním výsledkem i v případech, kdy žadatel podal žádost i v jiném členském státě. Scénáře podle písm. c) a d) Lex Ukrajina v podstatě nelze systémově odlišit a lze tak jen těžko zapovědět žadatelům možnost požádat o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě poté, co jim již byla udělena.
30. Žalovaný ve vyjádření zdůraznil, že Česká republika od dohody, ve které se členské státy zavázaly neaplikovat čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, platně odstoupila a tento článek proto nemůže být ve vzájemných vztazích mezi ČR a ostatními členskými státy aplikován. Městský soud poukazuje na to, že k této otázce se již vyjádřil NSS, který toto jednostranné prohlášení vyhodnotil jako jednostranné politické prohlášení bez právního významu. Poukázal na to, že v souladu s prohlášením členských států učiněným při projednávání návrhu Prováděcího rozhodnutí je možné se od uvedené dohody odchýlit pouze odlišnou bilaterální dohodou členských států (mezi nimiž by se pak článek 11 znovu uplatňoval). Žádnou takovou dohodu však Česká republika neuzavřela. V nynější věci žalovaný zdůrazňuje, že toto prohlášení představuje odstoupení od výše uvedené dohody, avšak takové tvrzení nemá oporu ani v samotném textu prohlášení. V něm česká delegace upozorňuje na „*maximální využívání*“ českých kapacit při přijímání osob vysídlených z Ukrajiny, připomíná „*nutnost včasné diskuse o alternativních trvalých řešeních na úrovni EU*“ a uvádí, že „*není udržitelné nadále reagovat na potřeby ukrajinských uprchlíků bez dodatečné finanční podpory ze strany EU*“. Až v závěrečné části prohlášení konstatuje, že Česká republika již „*není schopna plně uplatňovat odchylku od článku 11 směrnice*“, aniž by však bylo zřejmé, co z toho česká delegace vyvozuje, tím spíše s ohledem na následně vyjádřenou podporu koordinovanému přístupu na úrovni Unie.
31. Městský soud proto považuje za stěžejní skutečnost, na kterou upozornil již NSS, a sice že také Prováděcí rozhodnutí Rady č. 2024/1836 z 3. 7. 2024 znovu – i po prohlášení České republiky – zdůraznilo, že se členské státy dohodly neuplatňovat čl. 11. V bodě 4 v úvodních ustanovení toto rozhodnutí znovu připomnělo, že k dohodě členských států neuplatňovat ve vztahu k dočasné ochraně státních příslušníků Ukrajiny vnitro-unijní režim navrácení podle čl. 11 směrnice, a to pro všechny členské státy bez výjimky. Městský soud proto ve shodě s NSS seznal, že dohoda o vyloučení čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nadále platí, je pro Českou republiku závazná a směrnici je třeba vykládat i s přihlédnutím k jejímu obsahu.
32. Z toho vyplývá, že pokud mají státní příslušníci Ukrajiny, kteří jsou držiteli dočasné ochrany podle Prováděcího rozhodnutí, právo zvolit si hostitelský členský stát a současně se vůči nim neuplatní čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, mají v průběhu trvání dočasné

ochrany rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné, jimi zvolené členské země. Za účelem legalizace jim poté musí být vydáno pobytové oprávnění.

33. Naproti tomu s argumentací uvedenou v rozsudku NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46, se zdejší soud ztotožnit nemohl, když závěry zde uvedené již byly překonány rozsudkem SDEU ve věci *Krasilova*, jak ostatně plyne i z recentních výše zmíněných rozsudků NSS. Směrnice o dočasné ochraně nevylučuje možnost podat žádost o dočasnou ochranu poté, co již byla dočasná ochrana žadateli poskytnuta v jiném členském státě, pouze z ní vyplývá, že žadatel nemůže požívat dočasnou ochranu ve vícero státech současně. Žadatel tedy má, a to i opakovaně, právo zvolit si členský stát, kde dočasnou ochranu využije, a do tohoto práva žadatele žalovaný svým postupem zasáhl (obdobně též rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 10. 2023, č. j. 57 A 67/2023-39).
34. Lex Ukrajina nadto v současnosti neobsahuje normu, která by založila nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu u osoby, která v minulosti byla držitelkou dočasnou ochrany v jiném členském státě, ale o tuto ochranu v mezidobí z jakéhokoliv důvodu přišla. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina se totiž týká pouze osob pod souběžnou dočasnou ochranou jiného členského státu.
35. Zároveň je zřejmým cílem vložení nových bodů do recitálu prováděcího rozhodnutí Rady zajistit, aby v jednom okamžiku požívaly oprávněné osoby práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, a zabránit tak vícenásobným registracím. Postup předestřený judikaturou NSS přitom není s těmito cíli v rozporu, nevede k požívání dočasnou ochrany ve více členských státech (rozsudky NSS ze dne 11. 9. 2025, č. j. 1 Azs 126/2025-28, bod 14, nebo ze dne 19. 9. 2025, č. j. 5 Azs 180/2025-25, bod 7). NSS nerozporuje, že tento stav možný není, pouze žalovanému ukládá, aby v těchto případech prověřil, zda povolení k pobytu za účelem dočasnou ochrany v jiném členském státě trvá, aby žadatele poučil o nemožnosti souběžného využívání dočasnou ochrany ve více členských státech, případně aby žalovaný prověřil, zda udělením dočasnou ochrany v ČR automaticky zanikne dočasná ochrana udělená v jiném členském státě, případně zda žadatel učinil kroky, aby se práv z dočasnou ochrany v jiném členském státě vzdal (rozsudky NSS č. j. 1 Azs 336/2024-42 a č. j. 1 Azs 174/2024-42).

Závěr a náklady řízení

36. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobkyně na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před označením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
37. Žalovaný je povinen v souladu s citovanou judikaturou NSS ověřit, zda žalobkyně disponuje dočasnou či jinou mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která zároveň v daném hostitelském státě nezanikne ex lege analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Lex Ukrajina. Pokud žalobkyně nebude disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiné členské zemi EU, pak musí žalovaný vyhovět její žádosti o dočasnou ochranu. Jestliže naopak bude žalobkyně disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která nebude způsobilá zaniknout postupem analogickým k § 5 odst. 8 písm. b) Lex Ukrajina, pak žalobkyni náležitě poučí o jejím právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu v dané hostitelské zemi zneplatnit a případných důsledcích pro přiznání dočasnou ochrany v ČR, pokud by tak žalobkyně neučinila.

38. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně byla ve věci zcela úspěšná, avšak žádné náklady spojené se soudním řízením nekonkretizovala, ani nedoložila, přičemž od soudního poplatku byla osvobozena dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 9. ledna 2026

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu